

Heinkel

‘Doe het er zelf maar even omheen,’ zei ze. Dat was alles. Ze weigerde me aan te raken. Opwinding en stil verlangen loste ter plekke op in een poel van schaamte, teleurstelling en pijn. Ze was naar de badkamer gelopen en had me de pleister gegeven. Aanreiken was het eigenlijk, anders kan ik het niet noemen. Geen blik van verbazing over waar dat bloed vandaan kwam, geen medelijden, geen vraag, geen opmerking, niets.

Het had dagen gemotregend. Regen was het belangrijkste kenmerk van de jaarlijkse paasvakantie die tussen eind maart en begin april viel. Zittend op de trap in de donkere hal van het huis verpulverden onze kostbare vakantiedagen. We staarden naar de regen die langs de ramen druppelde. Met de regendruppels leek alle hoop op buiten spelen weg te stromen. Elk spel dat viel te bedenken hadden we al meerdere keren gespeeld.

De moeder van mijn vriend liep ongeduldig mopperend langs ons heen de trap op en af. In het voorbijgaan raakte haar rok mijn gezicht. Ze keek op ons neer. Mijn blik bleef plakken aan de talloze kratertjes op haar naakte kuit. Ze was de enige moeder die ik kende die nooit nylons droeg. Zoals de meeste verlangens onderdrukte ik de behoefte mijn hand naar haar benen uit te strekken om te ervaren hoe ze aanvoelden. Raakte ik onbedoeld de nylons van mijn moeder aan dan veroorzaakte dat een onaangename tinteling die door mijn lichaam trok met kippenvel tot gevolg. Alsof ik aan de twee koperen contacten van een platte 4,5 volt-batterij likte.

Soms keek de moeder van mijn vriend als een spinnende kat en leek ze op een filmster verkleed als toberige werkster. Ze deed in niets denken aan de kleine, gezette en donkerharige moeders, tantes en nichten van mijn eigen familie. Voor zover ze nog bestonden, gingen ze gebukt onder geheim leed dat ze met een alles verzengende humor te lijf gingen. De moeder van mijn vriend leed onder niets en was dus ook ongevoelig voor humor. Ze verborg geen verdrongen angst, geen verdriet of wrok. In mijn ogen was ze niks meer en niks minder dan een mooie, zorgeloze vrouw, die ik bewonderde, de ideale moeder van een groot gezin in een groot huis.

‘Ga iets doen, Op stap of Domino spelen of zo,’ verzuchtte ze in het voorbijgaan.

‘Gadver,’ riepen we in koor. Op stap was alleen voor noodgevallen. Domino was de dood in de pot. We verveelden ons nog liever te pletter. We wilden buiten Ivanhoe of Rawhide spelen. Teleurgesteld dachten we aan alle munitie die door soldaten tijdens oefeningen op de hei waren achtergelaten. Die konden we nu ook niet verzamelen. Van die koperen hulzen met, als je geluk had, de roodkoperen punt er nog aan. Die waren zeldzaam. Die konden we ruilen tegen wat dan ook. We stichtten geheime genootschappen met eigen wetten en afspraken die niet geschonden mochten worden. We groeven holen onder de grond met bergplaatsen erin voor rituele voorwerpen en wapens. We namen padvindders gevangen in het bos en gijzelden ze. Maar spelletjes, jakkies! Als laatste redmiddel opende de moeder van mijn vriend op zolder de hutkoffer met geheimzinnige stempels en labels. Die kist had zijn opa meegenomen uit Indië. Daarin zaten de sabels en uniformen. Hij had een hoge functie vervuld in een gedeelte van het Nederlandse koninkrijk met koppensnellers en kannibalen. Naast witte en zwarte uniformen, kepies en tropenhelmen haalden we er

kromzwaarden uit en krissen. Een zwarte steek met witte veren maakte de meeste indruk. Gretig doken we op de koffer.

‘Kijken jullie wel uit jongens met die zwaarden?’ riep ze nog, maar weg waren we.

Op andere momenten dat de landerigheid ons bijna in zijn greep had, vonden we verlossing uit de hel die verveling heet en scheurden we met autootjes over het uitgestrekte Perzische tapijt in de hal. Als laatste uitweg om de eentonigheid te verdrijven, maakten we onze eigen verkeersregels en pasten ze onophoudelijk aan. Hoofregel één: de ingewikkelde patronen van het dessin volgen. Week je ervan af dan moest je voor straf en zonder pardon een beurt overslaan. Een volstrekt zinloze regel behalve dat hij spanning in het spel bracht. De tweede regel was dat bij elk spinvormig, tor-achtig patroontje de coureur iets moest roepen, en wel zo snel mogelijk, op straffe van uitsluiting. ‘Pispetor’, ‘pispetor’, ‘pispetor’, ‘pispetor’, schreeuwden we om het hardst. Vriendjes en vriendinnen die de regels niet snel genoeg onder de knie kregen werden gestraft en konden uiteindelijk worden gediskwalificeerd. We kenden geen genade.

‘Dit is een Heinkel Kabineroller 150-driewieler,’ pochte ik tegen mijn vriend. Hij zweeg. Zijn Schuco-opwindauto was mooier, duurder en Duitser, dus die kwam er bij mijn ouders niet in. Mijn Heinkel noemden ze foutief Goggomobiel, dat klonk niet Duits maar was het wel. Goggomobiel maakte blijkbaar geen slapende honden wakker. Speelden we met andere vrienden dan hoefde mijn vriend alleen zijn Schuco te tonen om indruk te maken. Ik wilde met mijn Heinkel-driewieler allesbehalve gevoelens van mijn ouders oprakelen. Voor gevoelens waren we als de dood bij mij thuis. Dat zou mijn favoriete bezit, mijn lievelingsauto, in gevaar kunnen brengen. Het deurtje, de koplampen en de bumper vormden samen een gezichtsuitdrukking die elk moment in een schaterlach of een huilbui zou kunnen uitbarsten. Met meer verbeelding deed hij aan een kikker denken. Mijn speelgoedauto was eigenlijk niet meer dan een glazen cockpit op drie wielen met een deurtje aan de voorkant, dat open kon. De motor werd aangedreven door een stalen veer en een messingkleurig tandwiel, dat er aan de onderkant uitstak. Daar kon je je venijnig aan openhalen. Tijdens het rijden bleef het radertje regelmatig in het tapijt haken waardoor ik verloor. Maar als hij eenmaal over linoleum of een tegelvloer reed, dan was er geen houden meer aan. Meestal vloog hij uit de bocht. Dan viel hij om en bleef nog minutenlang hulpeloos met het tandwiel omhoog doorratelen, totdat de veer zich helemaal ontspannen had.

Uit nieuwsgierigheid en een onbestemd verlangen bracht ik het tandwiel tot vlak bij mijn piemel die ik langs een pijp van mijn korte broek naar buiten had weten te wurmen. Opwinding had mijn schuchterheid verdrongen. Het ronddraaiende radertje raakte het rimpelige restant van wat ooit mijn voorhuid was geweest aan de onderkant van mijn piemel. Iets leek me te dwingen om het tandwiel tegen mijn piemel te duwen dat zich als een haakse slijper vastdraaide in de flinterdunne huid. Een siddering trok door mijn hele lichaam. Bloed druppelde op het tapijt. Het deed nauwelijks pijn. Met mijn hand onder mijn piemel liep ik de trap op naar de filmstermoeder van mijn vriend die op de overloop stond te strijken. Zwijgend ging ik voor haar staan. Zij liet het strijkijzer los. Even leek ze van haar stuk gebracht en staarde me sprakeloos aan. Zelfs het strijkgeluid verstomde nadat een laatste stoomwolkje was ontsnapt. Aarzelend boog ze zich voorover en

streekte haar hand uit. Ik keek verwachtingsvol tegen haar op. Zou ze hem in haar hand nemen om met haar andere hand met een watje het bloed te stelpen? Ze trok haar arm terug en bleef bewegingsloos en zonder iets uit te brengen staan. Haar kille houding deed ook mij bevriezen. Zo stonden we minutenlang, leek het, tegenover elkaar.

Ze had vast niet eerder een bloedende piemel gezien, dacht ik. Ze moest zich net zo ongemakkelijk voelen als ik. Als degelijk opgevoede katholieke vrouw met drie normale kinderen in de overzichtelijke jaren vijftig moet het haar op zijn minst hebben gechoqueerd. Ze overhandigde de pleister van een afstand. Ik pakte de pleister aan en raakte haar ijzige hand. Haar blik verried geen medelijden of verbazing, ze vroeg niet of het pijn deed of hoe het was gebeurd. Tot mijn teleurstelling toonde ze geen enkele interesse.

Zou ze het voorval bij het avondeten met haar man en de oudere zussen van mijn vriend hebben gedeeld? Hadden ze gegiecheld of waren ze met stomheid geslagen? Vermoedelijk heeft ze zwijgend de stampot en de slavinken op tafel gezet en gevraagd hoe hun dag was geweest, gewoon, omdat ze het voorval was vergeten of omdat het in de dagelijkse gang van zaken geen enkele rol speelde. Leven was voor haar niets meer en niets minder dan de dagelijkse gang van zaken. Het alledaagse mocht onder geen beding worden verstoord. Het gewone doen en laten was waar het leven om draaide.